

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2013. október hó 14. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt ... ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2013. évi január hó 24. napján kihirdetett 9.B.1332/2011/30. számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

A vádlott cselekményét a Btk. 160. § (1) bekezdése szerint minősíti.

A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő nap.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is beszámítja a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe.

A másodfokú eljárásban 3.000 (Háromezer) Ft a vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

I n d o k o l á s :

Az ügyben elsőfokú bírósággént eljáró Miskolci Törvényszék 2013. január 24. napján kihirdetett ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés bűntettének kísérletében (Btk. 166. § (1) bek.), ezért 6 év börtönbüntetésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett még a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztésbe történő beszámítása felől, az eljárás során lefoglalt bűnjelekről és kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült 398.406 Ft bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet kihirdetésekor a fellebbezésre jogosultak 3 nap nyilatkozattételi határidőt tartottak fenn, majd azon belül egyrészt az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, indítványozva, hogy a másodfokú bíróság az első fokú ítéletet hosszabb tartamú fő- és mellékbüntetés kiszabásával változtassa meg. Álláspontja szerint a Miskolci Törvényszék ítélete e körben nem áll összhangban a Btk-ban meghatározott büntetéskiszabási elvekkel, mivel a feltárt súlyosító körülményeknek fokozott nyomatékot kell tulajdonítani.

Az első fokú határozatot másfelől védelmi fellebbezések támadták, mivel azzal szemben a vádlott és védője szintén határidőn belül a büntetés enyhítése érdekében terjesztettek elő jogorvoslati kérelmet. Ezt követően a terhelt írásban már az ítélet előtt az elsőfokú bíróság által figyelembe vett bizonyítékok, különösen a tanúvallomások hitelességét is megkérdőjelezte, vitatta továbbá a cselekmény jogi minősítését, álláspontja szerint garázdaság és testi sértés elkövetése miatt kellett volna büntetőjogi felelősségét megállapítani. Indokait összegezve enyhébb büntetés kiszabását indítványozta.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.480/2012/4-I. számú átiratában a védelmi jogorvoslatokat megalapozatlannak találta, míg az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Utóbbival összhangban arra az álláspontra jutott, hogy a törvényszék a feltárt alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket nem a súlyuknak megfelelően értékelte, ezért a vádlottal szemben hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása indokolt, ahhoz igazodva pedig a közügyektől eltiltás felemelése is alapos. Emellett a Btk. 2. §-a vizsgálata tárgyában kifejtette, hogy az elbíráláskori szabályok nem kedvezőbbek a vádlott számára.

A kölcsönösen bejelentett fellebbezésekre tekintettel az ítélet előtt a Be. 361. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, melyen a Debreceni Fellebbviteli Főügyészség jelen lévő képviselője a már előterjesztett írásbeli indítványát fenntartotta, emellett a vádlott előterjesztett védekezésével, az esetleges jogos védelmi helyzettel kapcsolatos álláspontra reagálva. További érvelése szerint, mivel az elsőfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének a tekintetben, miért tért el a büntetési tétel középértékétől, így a felmutatott írásbeli indokok alapján a börtönbüntetés középértékét elérő számottevő súlyosítására, s azzal arányos közügyektől eltiltás mellékbüntetésre irányuló indítványa erejéig az ítélet megváltoztatását, míg egyéb rendelkezéseire nézve helybenhagyását célozta.

Az ugyancsak fellebbező védő a korábban felhozott indokok miatt kérte, hogy az ítélet előtt a törvényszék által feltárt enyhítő körülmények figyelembe vételével enyhébb büntetést szabjon ki védencével szemben, melyhez a vádlott is csatlakozott, továbbra is hiányosnak jellemezve az első fokon felvett bizonyítást. Egyben vitatta a cselekmény jogi minősítésének helyességét, s ezúttal is a jogos védelmi helyzet fennálltát emelte ki.

Az előterjesztett fellebbezésekre figyelemmel az ítélet előtt a Miskolci Törvényszék ítéletét az azt megelőző eljárással együtt teljes terjedelmében bírálta felül a Be. 348. § (1) bekezdése értelmében. Ennek során a vádlott érvelésével ellentétben azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság eljárása mentes az abszolút és relatív eljárási hibáktól, így az ügy érdemi elbírálásának nem mutatkozott akadálya.

Az első fokú ítélet túlnyomórészt megalapozott, s az abban rögzített tényállást a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával - az iratok alapján - csupán kis részben szükséges kiegészíteni az alábbiak szerint:

- a vádlott vagyontalan, s a határozat 2. oldalán rögzített elítélésén túlmenően további egy alkalommal volt büntetve, ugyanis a Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa KB.VI.390/1999. szám alatt kihirdetett, s 2000. február 28. napján jogerős ítéletével társtettesként elkövetett kényszerítés büntette és más bűncselekmény miatt 1 év - végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre és 15.000 Ft pénzmellékbüntetésre ítélte. Elkövetési idő 1998. szeptember 20.

- A vádlott a Dombóvári Városi Bíróság 2.B.107/2008/16. számú ítéletével jogerősen elbírált bűncselekményeket 2007. szeptember 4. napján követte el.

- A ... sértett által a vádlott cselekménye következtében elszenvedett sérüléssel okozati összefüggésben maradandó fogyatékoság vagy súlyos egészségromlás nem következett be, s annak kialakulása a későbbiekben sem várható (igazságügyi orvosszakértői vélemény nyomozati iratok 129. oldal 4. bekezdése).

Az aggálytalan iratok ismeretében így kiegészített tényállás már mindenben megalapozott, mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében felsorolt hiányosságoktól, ezért a Be. 352. § (2) bekezdésében írtakra figyelemmel a másodfokú eljárásban is irányadónak tekinthető. További kisebb pontosítást csak a határozat bevezető része igényel, mivel az elsőfokú bíróság ítéletét nyilvánvalóan nem külön tárgyalások, hanem az egységes eljárási cselekmény folytán több határnapon tartott tárgyalás alapján hozta meg.

A felülbírálat során megállapítást nyert, hogy az elsőfokú bíróság alapos és körültekintő bizonyítási eljárást folytatott, ügyfelderítési kötelezettségét teljesítve. Részletesen vizsgálta a vádlott és a sértett cselekményt megelőző, nézeteltérésbe torkolló viszonyát, e körben kihallgatva valamennyi lehetséges tanút. Kiemelt figyelmet fordított a vádlott által előterjesztett védekezés vizsgálatára. A bizonyítékokat egyenként és összességében is értékelte, melynek alapján helytállóan vethető el a terhelt által hivatkozott jogos védelmi helyzet lehetősége, e körben az ítélet táblája nem értett egyet a vádlott által előadottakkal.

Mivel a védelmi fellebbezések az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét támadják, az megalapozott tényállás esetén eredményre nem vezethetett, ugyanis az elsőfokú bíróság által mérlegelt bizonyítékoknak a másodfokú bíróság részéről történő eltérő értékelése törvényileg kizárt (Be. 351. § (1) bekezdés).

A törvényszék helytállóan vont le következtetést a vádlott bűnösségére, ugyanis a megalapozott tényállásban rögzített támadás kitartó volta és intenzitása, a vádlott sértettet fenyegető magatartása, a támadott testtájék, a cselekmény megvalósításához igénybe vett eszköz jellemzői, azon körülmény, miszerint a tanúk közbeavatkozása, illetve a sértett által kifejtett elhárító mozdulat szükségeltetett ahhoz, hogy a sértés ne járjon súlyosabb eredménnyel, mind egyértelmű elhatárolást adnak annak megítélésére, hogy valójában mire terjedhetett ki a vádlott szándéka.

Az elsőfokú bíróság által a fentebb megjelölt körben hivatkozottak a 15. sz. Irányelv, de az ugyancsak az élet- és testi épség büntetőjogi védelméről szóló, 2013. július 8. napján meghozott 3/2013. Büntető Jogegységi Határozat iránymutatásai szerint is aggálymentesen arra utalnak, hogy a vádlott a sértett életének kioltását célozta meg. E tekintetben helytálló, hogy az első fokú ítélet az alanyi és tárgyi tényezők alapján az egyenes szándékra következtetett.

A minősítés felülbírálatát illetően azt tartja indokoltnak kiemelni az ítéletábra, miszerint a másodfokú eljárás során ismételt állást kellett foglalni abban, hogy a Btk. 2. §-ára figyelemmel az elkövetés idején vagy az elbírálás idején hatályos büntető anyagi jogi szabályok biztosítják-e a kedvezőbb elbírálást a vádlott számára, különös tekintettel a 2012. évi C. törvénnyel 2013. július 1. napjától hatályba lépett új Büntető Törvénykönyvre.

Azt, hogy az új büntető törvény enyhébb elbírálást tesz-e lehetővé, nemcsak az alkalmazandó büntetés neme és mértéke alapján, hanem a büntetőjogi felelősségre vonatkozó összes rendelkezés egybevetésével kell megállapítani. Az új törvényi szabályokat valamennyi jogkövetkezményt illetően egységesen kell alkalmazni. Nincs lehetőség az új és a régi törvények együttes vagy kombinatív alkalmazására (2013. évi 53. sz., 1994. évi 117. sz., 1980. évi 67. sz. jogesetek).

A 2012. évi C. törvény 38. § (1) bekezdése kimondja, hogy határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a bíróság az ítéletében megállapítja a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, vagy - a (4) bekezdésben meghatározott esetekben - azt, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége kizárt.

A Btk. 38. § (2) bekezdése szerint ha a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége nem kizárt, annak legkorábbi időpontja

a) a büntetés kétharmad,

b) visszaeső esetén háromnegyed részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő nap.

A Be. 258. § (2) bekezdés e) pontja rögzíti, hogy az ítélet rendelkező része tartalmazza a kiszabott büntetést, illetve az alkalmazott intézkedést, valamint az egyéb jogkövetkezményeket, így különösen a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges legkorábbi időpontját (Btk. 38. § (1) bekezdés).

A feltételes szabadságra bocsátás lehetősége a jelenleg hatályos Btk. szerint fentiekből következőleg nem büntetés-végrehajtási kérdés, hiszen amikor nem kizárt a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége, a jogalkotó a visszaesői minőséghez köti a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének hátrányosabb meghatározását, mint jogkövetkezményt, és nem a szabadságvesztés büntetések végrehajtási fokozatához.

Az első fokon eljáró Miskolci Törvényszék helyesen minősítette a vádlott cselekményét emberölés bűntette kísérletének. Az adott bűncselekmény elkövetéskori és elbíráláskori büntetési tétele azonos, ugyanakkor az alkalmazandó jogszabályok teljes körét értelmezve

megállapítható, hogy az elbíráláskori törvény kedvezőbb. A már hivatkozott hatályos Btk. 38. § (2) bekezdés szerinti rendelkezés, mint nem végrehajtási szabály alkalmazása járhatott azzal a következménnyel, hogy az ítélőtábla a bűncselekmény helyes minősítése ellenére a másodfokú határozatban az új Btk. szerint jelölte meg azt. Mindezért a jelenleg hatályos Btk. 160. § (1) bekezdését hívta fel az emberölés büntette kísérlete vonatkozásában.

Ugyancsak az új Btk. 38. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pontja teremtett alapot arra, hogy a Be. 258. § (2) bekezdés e) pontjára is tekintettel a másodfokú bíróság az ítélet rendelkező részében feltüntesse a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása körében irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket hiánytalanul feltárta, ám az itt ugyancsak hivatkozott kísérleti stádiummal kapcsolatban az ítélőtábla az első bírótól alapvetően eltérő álláspontot képviselt. A cselekmény kísérleti szakban megrekedése ugyanis az irányadó bírói gyakorlat szerint enyhítő körülményként értékelendő, ám kétségtelen, hogy teljes befejezett volta miatt. Jelen ügyben a nyomatéka csekély. Mindazonáltal mindenképp lehetővé tette a jelenleg hatályos Btk. 80. § (2) bekezdésében meghatározott középmértéktől történő eltérést, szem előtt tartva a hatályos Btk. 82. § (4) bekezdésében írtakat is.

A kifejtettekre tekintettel az ítélőtábla arra az álláspontra helyezkedett, hogy az első fokú ítélettel kiszabott büntetés szükséges, ám egyben elégséges is a büntetési célok és a büntetéskiszabási elvek eléréséhez. Kétségtelen, hogy miután a szabadságvesztés a törvényi minimumhoz közelít, így enyhítése szóba sem kerülhetett, ám a Be. 371. § (2) bekezdésében írtakat szem előtt tartva a lényeges súlyosítása sem mutatkozott indokoltnak. Miután a közügyektől eltiltás mértéke is igazodik a szabadságvesztéshez, így sem a súlyosításra, sem az enyhítésre irányuló jogorvoslatok nem bizonyultak alaposnak.

A járulékos rendelkezések közül a fellebbezéssel támadott határozatban egyaránt törvényes döntés született az előzetes fogvatartásban töltött időtartam beszámításáról, a bűnügyi költség viseléséről, valamint a bűnjelekről. Utóbbiakkal kapcsolatosan kizárólag az érdemmel kiegészítést, hogy a törvényszék az értékkel nem bíró lefoglalt dolgok megsemmisítése felől a Be. 155. § (8) bekezdése alapján hozhatott döntést.

Mindezek alapján az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges körben a Be. 372. § (1) bekezdése szerint megváltoztatta, míg egyebekben helyes indokai folytán a Be. 371. § (1) bekezdésére utalással helybenhagyta.

A további előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításával kapcsolatos rendelkezés a hatályos Btk. 92. § (1), (2) bekezdésein, míg a kirendelt védő közreműködését érintően felmerült bűnügyi költség megállapítására vonatkozó döntés a Be. 381. § (1) bekezdésében foglaltakon alapul.

Debrecen, 2013. október 14.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó József sk. a tanács tagja, előadó, Szabóné dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. a tanács tagja.

Záradék: A Miskolci Törvényszék 9.B.1332/2011/30. számú ítélete a másodfokú ítéletben írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Debrecen, 2013. október 14.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke